

Nyttuleysar umberingar ella ivingarsamar fordeilingar, (velst um eygað sum sær), av tí fíggjarligu orku sum lógarbundið er, at lógtingsfíggjarlógin skal dekkja, eru nú í landsins stöðu, til fánýtis, og vera als ikki toldar longur.

Hetta vilja vit arbeiðstøku gera vart við

Tí venda vit okkum til samráðingarbólkarnar, ið nú sita og stríðast við at fáa eina samgongu til haldar við Edmundi Joensen lógtingsmanni sum samráðingarlógar.

Og gera vart við at góðtíknar vera ikki fleiri umberingar fyri at landsins politikarar lata ein bólk av samfelagsborgarum, tey ið eru gjørdar greiðs bera avleiðingarnar av Føroya-lands bankarótti og at samfelag Føroya nú liggur í skeljasari.

Vit góðtaka heldur ikki at lurta ikki verður eftir frágreiðingini úr Danska Statsministerinum, Harra Lars Thybjerg, ið umsitur Føroysk mál í Statsministerinum er ógvuliga greiður í síni útleggjandi viðfíggjandi problematikkinum um fíggj- ing av arbeiðsloysisskipanini, og greiðir hann víðari frá hesum viðfíggjandi.

At blokstuðulin úr Danska Statskassanum til Føroyar, millum annað er til fíggj- ing av eitt nú arbeiðsloysisstøðu til tey ið gerast arbeiðstøk, saman um tíkið til fíggj- ing av samfelagnum, víðari segði Lars Thybjerg, at tað er heima- stýrið, ið hevur ábyrgdina av at forðeila blokstuðulin í tí føroyska samfelagnum.

Vit arbeiðstøku góðtaka bara ikki longur umberingarnar hjá okkara heima- stýri, fyri at skúgva tey arbeiðstøku út úr samfelagnum. Vit góðtaka ikki fordeilingar- politikkin hjá okkara heima- stýri, sum bestla = leggur tann stuðul, vit arbeiðstøku eiga sum borgarar í landinum, og sum er rættur okkara at fáa.

Umberingar eru til fánýtis, og vera ikki góðtíknar um tómar landskassar, og at landskassin framman undan hevur so nógv lógar- bundnar skyldur?? ið skulu fíggjast, so ikki er fíggj- ing eftir til arbeiðs- loysisskipanina á lógtingsfíggj- arlógin.

Er tað ikki at ríða heldur niðarlaga at heima- stýrið hjá okkum sjálvum, móttvegis øllum øðrum regeringum brýtur samtyktir og til síðis- setur rættingi, fólk eiga.

Hvat gevur heima- stýrið hevur nýtt og fram- vegis nýttir móttvegis teim- um arbeiðstøku, er ikki ein stýring har tað kann verða talan um, at meta um, tað er als eingin vurderingssak sum heima- stýrið skal vur- dera um nú peningur skal setast av ella ikki.

Hendan stýring ið heima- stýrið hevur nýtt og fram- vegis nýttir móttvegis teim- um arbeiðstøku, er ikki ein stýring har tað kann verða talan um, at meta um, tað er als eingin vurderingssak sum heima- stýrið skal vur- dera um nú peningur skal setast av ella ikki.

Punkt 1. fíggjarlógin hevur nú sum er stórt hall.

Punkt 2. fíggjarlógin hevur í mong ár havt stórt hall, hóast tað ikki hevur verið talan um stuðul til nakra arbeiðsloysisskipan, tá fíggjarlógin ongan tíð hevur røkt skyldur sínar á hesum øki.

Punkt 3. stuðul til arbeiðs- tøk er lógarbundin skylda, og viðtíkin á Føroya Løgtingi hin 15. juni 1967 og undirskriv- að av táverandi lög- mannari Petur Mohr Dam sála.

Punkt 4.

LAGTINGSLOV
Om undersøgelse og iværksættelse af en arbejdsledelsesforsikring. I overensstemmelse med vedtagelse af Færøernes lagting stadfæstet og kundgør lagmand følgende lagtingslov:

§ 1.

Det pålægges lands- styret at anmode ud- valget, der blev nedsat i henhold til lagtingslov nr. 18 af 26. april 1965 at undersøge sagen om folkepension, om tillige at undersøge samt til- rettelægge bestemmel- ser om en arbejds- ledelsesforsikring.

Udvalget afgiver be- tænknung samt indstil- ling til landsstyret.

§ 2.

Udvalget beføjtes til at antage kyndig og anden assistance. Udgifterne, der er forbundet med udvalgsarbejdet, afholdes af landskassen.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

Tórshavn, 15. juni 1967
P.M. Dam
løgmaður

S. Petersen

Punkt 5. Í 1970 fór so ar- bejdsloysisgrunnur ar- bejðarafelag so í gongd og pening fingur felögin av fíggjarlógin frá 1970 til og við 1991, og út- goldnar eru umleið 8 mill. kr.

Í so mong ár hevur Føroya Løgting og okkara polit- ikkarar so snúð sær undan hesi lógarbundnu skyldu síni.

Vert er at komandi heima- stýri hevur hetta í huga nú nýggja fíggjarlógin verður smíðað.

Sum samfelagsborgarar í yvirdimensioneraða sam- felagnum Føroyar, krevja og eiga vit arbeiðstøku okk- ara lut av fíggj- ingini ið er at reka samfelagið Føroyar við.

EIN MANNARÆTTUR ER AT HAVA EITT ARBEIÐ

Henda rættin eru vit ein stór fjöld, ið hava mist. Or- søkina til hesi mistu rættindi okkara hevur politiska stýr- ingin av føroyska samfel- agnum tikið frá okkum, um- framt grundarlagið fyri at lívbjarga sær.

Og skal tann politiska stýringin so nú fara at kenna sínar skyldur, móttvegis hes- um bólk av samfelagsborg- arum.

Tað er rættindi teirra ar- bejðstøku at vera tryggjað mannsmiligt lívsgrund- arlag, inníll fólk aftur kunna koma í lønandi vinnu.

VIT KREVA AT VERA HOYRD NÚ

Avleiðingarnar av mangl- andi ábyrgdarskulu og skeivum fordeilingspolit- ikki, ómoralskum dispositi- ónum og kraddaralyndi, umframt at vurderingsbe- grebini hjá politikarunum hava verið skilaleys, eru nú so katastrofalar og serstak- liga fyri tann bólkinn av

Føroya fólk, tey arbeiðs- tøk, sum eru útvald til at avrættast sum samfelags- borgarar í hesum landi og sum í dýra dómi skulu bera sviðan av sundursoraða samfelagnum.

Alt ímeðan menn í ræma álvara sita í vikuvís og sam- ráðast um, hvussu teir skulu fáa stuðul til ein bólk av føroyafólki, sum hevur spekulerað í landskassa- stuðli, og sum nú aftur skal stuðlast við almanna stuðli. Hetta stuðulsuppskot man falla mongum fyri hjarta og má tykjast fjöldini moralskt forkastiligt.

Havandi í huga at hesin forsgar almannastuðul til vinnulívsfólk ikki er lóg- arbundin, og langt minni lógarheimild fyri, uttan so at lóg verður smíðað, ið enn einaferð skal gera tað til eina skilgáða sjálfvígju at privata vinnulívið skal reka privata vinnu sína í lands- kassanum. Já vinnulívs- flokkurin verpir eitt gullegg- fyri og annað eftir: Gull- eggið í rópast MVG skuldi á sinni loysa samfelags- trupulleikarnar, nú er so aftur vortíð gullegg, og eins og tað fyrra, til frama fyri alt samfelagið froknað tey arbeiðstøku og landskassan.

Men hetta síðsta gullegg- ið ger so tað at innstala- tionirnar av landskassa- slangunum aftur kunnu monterast, og opnar tann møguleika at somu vinnu- rekandi, um man kann kalla tað so, halda á fram sum størsta almannaklientar her á landi, uttan at uppfylla ella lúka treytirnar í lógin um almennan stuðul, tá lógin fyri at fáa almannastuðul sigur, at tá skal eingin fóst og ein eigast ella peningur á bók.

Men samráðingarmenn latast at hava høvuðbrýggj hesum viðfíggjandi og lóg- arheimildir fyri slíkum upp- áhittum, at hugsa sær at danskarar fara at góðtaka slíkar filosofíur, er ønske- tænking, at hugsa sær at stuðul nú skal latast kiosk- um og pylsvognum, bara tað eitur arbeiðsgevari skal uppibera rættin til almennan landskassastuðul ella ein form fyri forsgarstuðli frá landinum, sum framman

undan sigst vera á ørmindarhúsi. Tí við hes- um síðsta gullegginum skal samfelagið jú vera við at forsyrgja at vinnurekandi fáa stuðul frá tí almenna til teirra privata rakstur av ein- um hvørjum, og hvar er garantiin hjá heima- stýrinum at hetta fer at útvega fleiri arbeiðspláss???

Vit meta henda politiska fordeilingarpolitikkin at vera moralskt forkastiligt. Frammfýsni, sjálvstøku mentanin hjá ávsum politiskum floksidologum má nú halda uppat at av- fólk Føroyar, meira enn nú longu er farið avstað. Nú fer at vera tosað nóg mikið fyri deyvum oyrum og sál- arligum vannförm fölkum, ið spæla politik.

Nú vilja vit arbeiðstøku vera tikið í álvara. Vit krevja at heima- stýrið skal uppfylla sínar skyldur yvirfyri teim- um arbeiðstøku, við at seta fíggj- ing av til arbeiðsloys- isskipanina á lógtingsfíggj- arlógin sum í tí Danska kongaríkinum er ein lógar- bundin skylda, og at end- urskoda og broyta misfostr- ið av verandi ALS skipan, ið bert er eitt eiti, ein koddur fyri samvitskubít hjá polit- ikarum og fakfelagsboss- um.

Rættin eiga arbeiðstøk í Føroyum til somu borgar- ligu lívilíkindi sum í restini av tí danska kongaríkinum, so leingi vit eru í ríkisfel- agsskapi við Danmark.

Vert er at samráðingarn- nevndin við Harra Edmund Joensen, lógtingsmanni og formanni Sambandsflokksins á odda, hevur í huga, at eingin serføroysk lóg er smíðað, ið sigur at arbeiðs- leysir føroyingar skulu still- ast annarsleiðis og verri, enn arbeiðsleysisir danskarar, innan ríkisfelagsskapi og als eingin dansk lóg diskri- minerar arbeiðsleysisar føroyingar heldur.

So inníll nú, dagin í dag, er tað bara okkara egna lóg- ting og fólkavaldur politik- arar, sum diskriminera ar- bejðsleysisar føroyingar, síta teimum teirra rættindi, og dríva føroyingar úr Føroy- um.

Um eitt nú vinnurekandi og fólkafloksidologar bara meta seg at hava til sín sjálfvan, egjið forbrúk, hava aðrar loysnir, og aðrar áskoðanir innan mant og hvat, hvat og hvussu sam- felagið skal skipast, enn hinir samráðingartarnir, so reingist ikki tann rætt- arbundni veruleiki á arbeið- aramálssøkinum, og tær lóg- ir, ið eru galdandi í danska kongaríkinum.

Og so leingi eingin før- oysk lóg finnist, sum sigur annað á økinum, so er tað ríkislógin sum er galdandi eisini í Føroyum og tað óan-

sæð, um føroyingar hava yvirtikið málssøkið.

Og um neyðugt verður at avgera við ein dómsrætt hví ein dómsrættur verður at greiða um hvat heimild okkara politiski myndug- leiki hevur at tileinkisgera lógarbundnar skyldur, og við maktmisnýtslu at køva og tiga burtur avleiðingarn- ar av teirra fúrða politikki, fyri síðan at leggja byrð- arnar á fólk, ið arbeiðs- leys og flýggjandi undan mistum lívsgrundarlagi verða drívin av landinum, tí yvirdimensioneraða sam- felag, ið Føroyar skal koyra víðari so ella so og um nak- ar, so verður eftir her ella ongin at gera nýtslu av her- ligheitunum og ørskapinum, ið her hevur funnið stað.

Nú má so annað skinn takast um bak, og tingini setast í rætta perspektiv. Royndir úr øðrum lond- um hoyra vit um dagliga, hvussu fólk reagera tá tey vera kúgaði.

Føroyingar eru sera tolin av lyndi, men ikki kann dyljast sum mansmorð at harðskapur, misnýtsla av ymiskum slag, er við at gera seg galdandi, eisini í okkara lítla samfelag, sum fylgja av máttloysi, vónloysi, og tørvandi økonómiskum grundarlagi fyri at uppi- halda sær og sínum, og skaffa til lívsins mest neyð- uga fyri at yvirleva í væl- ferðarsamfelagnum Føroy- ar.

Tit mugu til at skilja, at hetta ikki longur kann góð- takast í sátt og semju. Ein broyting hevur skund, um vit so hava nakad ella einki landsstýri, so hava vit lóg- ting ið kann og hevur skyldu til at grípa inn nú: Lög- tingið hevur misrøkt hetta mál í alt ov mong ár og snúð sær undan skyldum sínum á hesum øki.

Um lógtingið ikki nú fer til verka, er ivingarsamt um Føroyum rætt longur nýttist Lógting ella Landsstýri í framtíðini.

Hevur eitt avfólka sam- felag við so stórar fjöld av niðurundir komnum fólk í nakra framtíð.

Vinarliga
Vegna arbeiðstøk í
Føroyum
Sofus Hansen
Líðin, 410 Kollafjörður